İçindekiler

Resimler 7
Nero'nun Aile Soyağacı 9
Roma İmparatorluğu 11
Zaman Çizelgesi 13
Teşekkür 17
Çeviri Editörünün Önsözü 19

I / Augustus'un Torununun Torunu 29
II / Tahtın Varisi 33
III / İyi Geçen İlk Beş Yıl
(Quinquennium Neronis) 45
IV / Ana Katili 55
V / Tiyatro İçin Ne Büyük Kayıp 67
VI / *Princeps* ve Roma Halkı 79
VII / İmparatorluğun Eyaletleri 87
VIII / Büyük Roma Yangını 101
IX / Muhalefet 113
X / Yunanistan Seyahati 125
XI / Hanedanın Sonu 137
XII / *Quo Vadis?* "Ölümünden Sonra" Nero 149

Kaynakça 155
Dizin 157

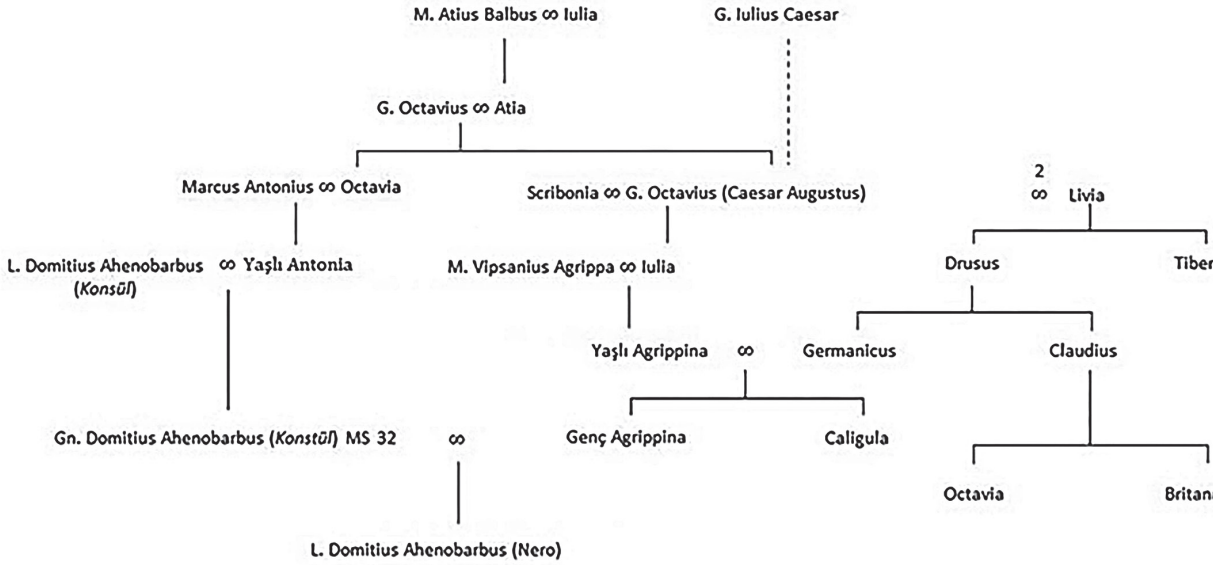

Nero'nun Aile Soyağacı

Roma İmparatorluğu

Zaman Çizelgesi

MS

37 Gn.Domitius Ahenobarbus ve Iulia Agrippina'nın (o sırada 23 yaşında) oğlu Nero'nun 15 Aralık'ta Antium'da doğması. (MS 50 yılına kadar Nero'nun gerçek ismi Lucius Domitius Ahenobarbus'tu).

37-41 Caligula Dönemi.

41-54 Claudius Dönemi.

49 Claudius'un yeğeni Agrippina ile evliliği ve Senca'nın Nero'ya akıl hocası olması. Nero'nun, Claudius'un kızı Octavia ile nişanlanması (yaklaşık 10 yaşında).

50 Claudius'un, Nero'yu evlat edinmesi (25 Şubat).

51 Nero'nun normalden bir yıl daha erken yetişkinliğe erişmesi ve *Senatus* önünde konuşması.

53 Nero'nun Octavia ile evliliği ve Parthlar'ın Armenia'yı işgali.

54 Claudius'un ölümü. (Ekim 13). Nero'nun *Princeps* olarak adlandırılması. Burrus ve Seneca'nın danışmanlığındaki Nero'nun izleyeceği yönetim şeklinin iyice anlaşılması. Rakibi olduğu gerekçesiyle Agrippina'nın Iunius Silanus'u öldürtmesi. Parthlar'ın Armenia'yı işgali ve Corbulo'nun Doğu Eyaletleri komutanı olarak atanması.

55 Britannicus'un ölümü. Seneca'nın *De Clementia* adlı eserini yayımlaması. Agrippina'nın yetkilerinin alınması ve Nero'nun Acte adlı bir köleye âşık olması.

56 Nero'nun Roma'daki gece kaçamakları. Yeni bir özgürlük işareti olarak görülen önemsiz meseleler hakkında *Senatus*'ta yapılan tartışmalar.

57 Yeni bir amfitiyatronun inşası ve Roma halkına cömertçe dağıtılan bahşiş (*congiarum*).

58 Nero'nun fakirleşen senatörleri desteklemesi ve Corbulo'nun askeri birlikleri düzene sokarak Armenia'nın başkenti Artaxata'yı fethi. Nero'nun kararnameyle onurlandırılması. Nero'nun ömür boyu *konsül* olma şansını kaybetmesi. Seneca'ya karşı saldırı ve Poppaea Sabina'nın Nero'nun gönlünü çalması. Thrasea Paetus'un *Senatus*a alınması.

59 Agrippina'nın öldürülmesi. Nero'nun Kithara sanatçısı ve atlı araba yarışmacısı olarak *Iuvenalia* Şenlikleri'ndeki yarı kamusal ilk performansı.

60 Corbulo'nun Tigranes'i yeni Armenia kralı olarak tanıması. *Neronia* Oyunları'nın düzenlenmesi Rubellius Plautus'un rakip olduğu iddiasıyla sürgün edilmesi.

61 Boadicea'nın Britannia'daki isyanı.

62 *Maeistas* yasanın (ihanet yasası) yeniden tesisi. Burrus'un ölmesi. Faenius Rufus ve Ofonius Tigellinus'un *praetorlar*'ın başına geçmesi. Seneca'nın inzivaya çekilmesi. Cornelius Sulla'nın Massilia'da, Rubellius Plautus'un Küçük Asya'da olduğu gibi idam edilmesi. Nero'nun Octavia'dan boşanması ve kısa süre sonra onu öldürtmesi (Haziran 9). Nero'nun Poppea Sabina ile evlenmesi. *Praetor prefect*i Ofonius Tigellinus'un Nero üzerindeki etkisinin giderek artması. Tigranes'in tahttan uzaklaştırılması ve Parthlar'la savaşın yeniden başlaması.

63 Nero'nun kızı Claudia Augusta'nın doğumu ve birkaç ay sonra ölümü.

64 Nero'nun halk karşısında Napoli'deki ilk kithara performansı. Planlanmış Yunanistan seyahatinin aniden iptal edilmesi. Büyük Roma yangını (Temmuz 18-19). Hristiyanların kundakçılıkla suçlanması ve idam edilmesi. Roma'nın yeniden inşası. Nero'nun yeni sarayı *Domus Aurea*'nın inşasına başlanması.

65 Piso'nun komplosu. Nero'nun Senaca'nın idam emrini vermesi ve Nymphidius Sabinus'un *praetor*ların ikinci komutanı yapılması. Poppaea'nın ölümü.

66 Thrasea Paetus'un yargılanması ve intiharı. Nero'nun Statilia Messalina ile evlenmesi. Armenia kralı Tiridates'in, Roma'da Nero'ya saygılarını sunması ve imparatorun elinden taç giymesi. Iudaea'daki isyanın başlaması. Nero'nun Eylül ayında Yunanistan seyahatine başlaması.

67 Nero'nun *panhellenik* oyunlara katılması ve 1808 ödül kazanması. Isthmus Kanalı'nın inşasına başlanması. Corbulo'nun Korinth'de intihar etmesi. Vespasianus'un Iudaea'ya gönderilmesi. 28 Kasım'da Nero'nun Yunanistan'ı vergiden muaf tutması ve kentlerin kendi kendini yönetmesine izin vermesi. Gürcistan ve Ethiopia seferlerinin planlanması.

68 Nero'nun planlanandan önce İtalya'ya dönmesi. 20 Mart'ta Napoli'de Gaius Iulius Vindex tarafından başlatılan isyanı haber alması. 2 Nisan'da Galba'nın Hispania'daki birlikleri tarafından imparator ilan edilmesi. 9 Temmuz'da *Senatus*un Galba'yı yeni *princeps* olarak ilan etmesi. 9 Temmuz'da veya kısa bir süre sonra Nero'nun ölümü.

Çeviri Editörünün Önsözü

15 Aralık 37 yılında doğan ve tam adı Lucius Domitius Ahenobarbus olan Nero, baba tarafından tanrısal Augustus'un soyundan geliyordu ve imparator Caligula'nın kız kardeşi Agrippina ve Gn. Domitius Ahenobarbus'un oğluydu. Nero Claudius Drusus olarak bilinen Germanicus'un kızı Agrippina, Nero'nun babasıyla çok küçük yaşta evlendirilmişti. Görünüşe bakılırsa İmparator Caligula, başlangıçta tıpkı amcası Claudius örneğinde olduğu gibi, Nero'nun kendi ardılı olmasına pek de sıcak bakmamıştır. Annesi Agrippina, doğu görevi sırasında erken yaşta hayatını kaybeden ve önemli askeri başarılarıyla tanınan Germanicus'un kızıydı. Caligula'nın imparatorluğu döneminde, (MS 37-41) üzerinde büyük bir etkiye sahip olan kız kardeşi Drusilla'yı erken dönemde kaybeden Agrippina, ardından sürgüne yollanmış ve küçük yaştaki oğlu Nero, son derece sefil bir hayat süren halası Domitia Lepida'nın gözetimine verilmiş ve oldukça kötü şartlarda yaşamak zorunda bırakılmıştır. Her şeye rağmen yaşlı Claudius tarafından evlat edinilerek tahtın varisi olan Nero hem anne hem baba tarafından Augustus'un soyundan gelmesine rağmen, Caligula yaşadığı sürece hiçbir zaman hak ettiği değeri görmemiştir.

Caligula'nın MS. 41 yılında beklenmedik bir şekilde öldürülmesinin ardından, Claudius *praetor* muhafızları tarafından sürpriz bir biçimde imparator ilan edilmiş ve bu durum karşısında Nero, doğrudan tahtın en önemli varisi konumuna yükselmiştir. Söz konusu olaylar zinciri, sürgünde yaşamaya zorlanan anne Agrippina'nın yeniden Roma'ya dönmesine ve tüm mal varlığına yeniden kavuşmasına yol açmıştır. Agrippina'nın tüm çabası, Claudius sonrası oğlunun iktidarını garanti altına almaktı. Bu uğurda her şeyi yapmaya hazır olan Agrippina zaman geçir-

meden çalışmalara başlamıştır. Özellikle zengin ve etkili bir kişi olan G. Passienus Crispus ile hayatını birleştiren ve çok geçmeden şüpheli bir şekilde hayatını kaybeden Crispus'un tüm serveti Agrippina'ya kalmıştır. Elde ettiği hızlı servet ve kurnazca kurduğu siyasi ilişkileri onu, oğlu ile ilgili yeni hedeflerini gerçekleştirmede daha da güçlü bir konuma taşımıştır.

Ludi Saeculares kapsamındaki etkinliklerde Agrippina'nın Nero'yu, halk nezdinde Claudius'un oğlu Britannicus'tan daha ön planda gösterme çabası, gelecekte taht için nasıl çetin bir mücadelenin yaşanabileceğine işaret etmiştir. Claudius her zamanki sakin tavrıyla bu olayı çok ciddiye almamış görünmesine rağmen, eşi Messalina'nın durumun ciddiyetini kavradığı anlaşılmaktadır. Buna karşın Messalina'nın uygunsuz özel yaşamı, Claudius gibi sabırlı bir imparatoru dahi çileden çıkartmış ve çok geçmeden ortadan kaldırılmasına yol açmıştır. Claudius'un yalnız kalmasını fırsata çeviren yeğeni Agrippina, Roma toplumunun ve senatonun amca-yeğen evliliğine karşı olan tutumunu, çok geçmeden kendi lehine çevirmiştir. Nitekim Caludius'un kendi geleceği ve ailesinin iktidarda kalması konusunda çok fazla seçeneğinin olmadığı açıktı. Agrippina'nın iktidardaki hızlı yükselişinin mottosu, oğlu Nero'yu tartışmasız imparatorluğa taşımaktı. Agrippina'nın amacına ulaşmada, toplum nezdinde vermiş olduğu amansız savaş, Romalılar tarafından takdirle karşılanmıştır. Bu oyunda son perdenin ilki Claudius'un kızı Octavia'nın, oldukça kirli bir plan dahilinde nişanlısından koparılarak Nero'ya eş yapılması; ikincisi ise ünlü filozof Seneca'nın genç prensin eğitiminden sorumlu kılınmasıydı. Nero'ya, Claudius'un kendi öz oğlundan üç yaş büyük olmasına rağmen, Agrippina'nın baskısıyla MS 51 yılında, vaktinden önce *toga virilis* giydirilmiş ve teamüllere aykırı bir şekilde geleceğin konsülü olarak gösterilmiştir. Kamuoyu önünde tüm bu yaşananlar, imparatorluk için Nero'nun birincil konumunu göstermeye yeterliydi. Anlaşılan, o sıralarda kendini yoğun tarih araştırmalarına veren ve Agrippina'nın tesiri altında kalan Claudius, Nero'yu kendi oğlu Britannicus'a öncelemesinin sonuçlarını kestirecek öngörüden yoksundu. Bu durumu fark ettiğinde ise iş işten geçmişti. Caligula'nın MS 54 yılında zehirlenerek ortadan kaldırılmasının ardından Nero'nun